

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης
στη Σχολική Μονάδα

Τόμος IV:
Σχέδια Δράσης: Πλαίσιο Ανάπτυξης
και Παραδείγματα Εφαρμογής

Δεκέμβριος 2012

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου - Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορείς υλοποίησης το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η συγγραφή του παρόντος τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και της Ομάδας Έργου του πιλοτικού προγράμματος και ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2012.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, Επίκουρος Καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Κωνσταντίνος Λάμνιαν, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, Καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής Σπουδών Π.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής Σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου - Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381) («Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
1. Ενδεικτικό Θεματικό Πλαίσιο Ανάπτυξης του Σχεδίου Δράσης.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Θεματικό Πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
2. Ενδεικτικά Παραδείγματα Σχεδίων Δράσης.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 1	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 2	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 3	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 4	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 5	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 6	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 7	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 8.....	1
Σχέδιο Δράσης 9	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 10	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 11	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Σχέδιο Δράσης 12	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

Σχέδιο Δράσης 8

ΤΟΜΕΑΣ 5: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Δείκτης αξιολόγησης 5.1: Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις

Τίτλος: Εκπαιδευτικά προγράμματα- καινοτόμες δράσεις

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Από τη συστηματική διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι η ανάληψη πρωτοβουλιών από τους εκπαιδευτικούς για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την εφαρμογή καινοτομιών στο σχολείο είναι περιορισμένη. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα και οι καινοτόμες δράσεις συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτισμικής διάστασης του εκπαιδευτικού έργου, στη βελτίωση του κλίματος και των σχέσεων στο σχολείο, καθώς και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Με βάση τα παραπάνω αποφασίστηκε η υλοποίηση δράσης με σκοπό την ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων στο σχολείο.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να επηρεάσει την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής, τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και τη δυναμική του σχολείου στην ανάπτυξη υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών παρεμβάσεων και την εφαρμογή καινοτομιών.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται αποτελέσματα δραστηριοτήτων και καλών πρακτικών που έχουν αναπτυχθεί στο σχολείο και έχουν χαρακτήρα συμπληρωματικό με τη συγκεκριμένη δράση.

B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του Σχεδίου Δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτόμων δράσεων που συμπληρώνουν το Πρόγραμμα Σπουδών, ενθαρρύνουν τη μαθητική πρωτοβουλία, καλλιεργούν τον δημοκρατικό διάλογο, συμβάλλουν στη δημιουργία θετικού κλίματος, βελτιώνουν τις σχέσεις μεταξύ των μελών της σχολικής

μονάδας και συντελούν στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

2. Ειδικοί στόχοι

- α. Η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις.
- β. Ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης απέναντι στις καινοτόμες δράσεις.
- γ. Η διάχυση των αποτελεσμάτων των δράσεων στη σχολική κοινότητα.

Γ. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

- α. Αύξηση των προγραμμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων και των καινοτόμων δράσεων που υλοποιούνται στο σχολείο.
- β. Αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την υλοποίηση σχολικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων.
- γ. Αύξηση της συμμετοχής των μαθητών σε εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτόμες δράσεις.
- δ. Βαθμός ικανοποίησης εκπαιδευτικών και μαθητών από τα αποτελέσματα των προγραμμάτων και των δράσεων.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής

α. Ενημέρωση εκπαιδευτικών για προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων

Ο Διευθυντής και ο Σύλλογος Διδασκόντων ενημερώνονται από τους υπεύθυνους σχολικών δραστηριοτήτων για τις δυνατότητες ανάπτυξης και τη μεθοδολογία εφαρμογής προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και ανάπτυξη καινοτομιών, όπως:

- Αγωγή Σταδιοδρομίας (ΣΕΠ), Αγωγή Υγείας (ΑΥ), Περιβαλλοντική Εκπαίδευσης (ΠΕ), Προγράμματα Πολιτιστικών και Καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων.
- τα ευρωπαϊκά προγράμματα: Comenius - Leonardo da Vinci και eTwinning, στα σχολεία Α/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης
- άλλες καινοτόμες δράσεις.

β. Σχεδιασμός και οργάνωση σχολικών δραστηριοτήτων

Δημιουργούνται ομάδες εργασίας εκπαιδευτικών για την υλοποίηση δραστηριοτήτων.

Οι ομάδες επιλέγουν τα προγράμματα και τα θέματα των σχολικών δραστηριοτήτων που θα υλοποιήσουν. Ο σχεδιασμός, η διαδικασία έγκρισης των σχεδίων και η σχετική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ακολουθούν τα οριζόμενα από το θεσμικό πλαίσιο.

γ. Ενημέρωση γονέων

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με τους γονείς για το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που πρόκειται να υλοποιηθούν από τη σχολική μονάδα και τις δυνατότητες συμμετοχής τους. Οι ενημερωτικές συναντήσεις πραγματοποιούνται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον Διευθυντή και ομάδες εκπαιδευτικών, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης, αν χρειάζεται.

δ. Υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων

Η διαδικασία και οι ενέργειες υλοποίησης εξαρτώνται από το είδος του προγράμματος ή της καινοτόμου δράσης που έχει επιλεγεί. Αξιοποιείται η προηγούμενη εμπειρία εκπαιδευτικών και μαθητών από τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι δραστηριότητες που θα επιλεγούν αφορούν, μεταξύ άλλων: προγράμματα οικολογικού περιεχομένου, διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καταπολέμηση και πρόληψη της βίας στους αθλητικούς χώρους, προγράμματα εκπαιδευτικών επισκέψεων και ανταλλαγών, δικτύωση και επικοινωνία με άλλα σχολεία, καθώς και οργανωμένες δράσεις κοινωνικής προσφοράς προς την τοπική κοινωνία.

ε. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων κάθε σχολικής δραστηριότητας

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της δράσης στο τέλος του σχολικού έτους περιλαμβάνει:

- α) ανάρτηση δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του σχολείου
- β) οργάνωση εκδηλώσεων παρουσίασης με τη μορφή ανοιχτής εκδήλωσης στους γονείς και την τοπική κοινωνία, με έκδοση σχετικών εντύπων, καταχωρήσεις σε τοπικές εφημερίδες, πρόσκληση φορέων κ.λπ.).

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνος συντονισμού των δράσεων ορίζεται ο Διευθυντής. Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, μετέχουν εκπαιδευτικοί, μαθητές και γονείς, ενώ συμμετέχουν συμβουλευτικά οι Σχολικοί Σύμβουλοι.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν προβλέπονται σημαντικές παρεμβάσεις στο πρόγραμμα της σχολικής μονάδας. Οι

συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας πραγματοποιούνται στο σχολείο εκτός διδακτικών ωρών. Οι ενημερωτικές συναντήσεις των γονέων θα πραγματοποιηθούν απογευματινές ώρες. Το ωράριο των εκπαιδευτικών που υλοποιούν τις σχολικές δραστηριότητες ακολουθεί τα οριζόμενα από το θεσμικό πλαίσιο.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Διευθυντής και Σύλλογος Διδασκόντων
- Μαθητές
- Υπεύθυνοι σχολικών δραστηριοτήτων
- Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων
- Σχολικοί Σύμβουλοι

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης αναμένεται να διαρκέσει όλη τη σχολική χρονιά. Ακολουθείται το θεσμικό πλαίσιο όσον αφορά τη διάρκεια, το ωράριο υλοποίησης των προγραμμάτων, τις ώρες απασχόλησης των εκπαιδευτικών.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Αξιοποιείται ο εξοπλισμός της σχολικής μονάδας. Η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του σχολείου είναι χρήσιμη για τις παρουσιάσεις, και τις ενημερώσεις κ.ά.

4. Οικονομικοί πόροι

Κόστος αναλωσίμων υλικών. Οι επιμέρους δαπάνες εξαρτώνται από το είδος του προγράμματος ή της καινοτόμου δράσης που έχει επιλεγεί και καλύπτονται με τρόπους που ορίζονται στο θεσμικό πλαίσιο.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγιο παρακολούθησης εργασιών ομάδας δράσης
- Ημερολόγιο σχολείου
- Φόρμες καταγραφής υλικών, εξοπλισμού κ.λπ.
- Ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές

6. Πηγές

Βασική πηγή άντλησης πληροφοριών για τη διοργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων είναι το θεσμικό πλαίσιο.

Αξιοποιούνται, επίσης, καλές πρακτικές και εμπειρίες σχολικών μονάδων που έχουν υλοποιήσει σχετικά προγράμματα στο παρελθόν.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ.	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.
	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι
Ενημέρωση εκπαιδευτικών για τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων			
Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων			
Ενημέρωση γονέων			
Υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων			
Παρουσίαση αποτελεσμάτων			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών

Η δράση παρακολουθείται από τους υπεύθυνους εφαρμογής της δράσης και τους εκπαιδευτικούς και αξιολογείται καθ' όλη τη διάρκειά της, ώστε να βελτιώνονται άμεσα οι διαδικασίες και να τροποποιούνται εφόσον απαιτείται.

α. Ενημέρωση εκπαιδευτικών για τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων.

Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο σχολείου και με ερωτηματολόγια στους εκπαιδευτικούς.

β. Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων

Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο σχολείου και στο ημερολόγιο εβδομαδιαίων δραστηριοτήτων.

γ. Ενημέρωση γονέων

Η δράση παρακολουθείται με το ημερολόγιο παρακολούθησης συναντήσεων, το ποσοστό συμμετοχής γονέων, τα ερωτηματολόγια προς τους γονείς που διερευνούν την αποδοχή, την ικανοποίηση και την πρόθεση συμμετοχής και υποστήριξης.

δ. Υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων

Η εξέλιξη των δράσεων παρακολουθείται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Οι συντονιστές των ομάδων εργασίας μπορεί να επέμβουν, εάν χρειαστεί, τροποποιώντας το χρονοδιάγραμμα και τις διαδικασίες εφαρμογής.

ε. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων κάθε σχολικής δραστηριότητας

Η δράση καταγράφεται στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου.

22. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Εξετάζεται εάν υπάρχει αύξηση των προγραμμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων και των καινοτόμων δράσεων που υλοποιούνται στο σχολείο και αν συμμετέχουν περισσότεροι εκπαιδευτικοί σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Στόχος 2: Ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης απέναντι στις καινοτόμες δράσεις.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος ελέγχεται με τη σύγκριση του αριθμού των συμμετεχόντων μαθητών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου. Η θετική στάση διαπιστώνεται με ερωτηματολόγια προς εκπαιδευτικούς και μαθητές σχετικά με τη χρησιμότητα των δραστηριοτήτων και τα αποτελέσματά τους.

Στόχος 3: Η διάχυση των αποτελεσμάτων των δράσεων στη σχολική κοινότητα.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων και την επισκεψιμότητα στην σχολική ιστοσελίδα, τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις και με ερωτηματολόγια που διανέμονται στους εκπαιδευτικούς, στους μαθητές και στους γονείς.

Η Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων

εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

